
Általános egyensúly elmélet II. rész

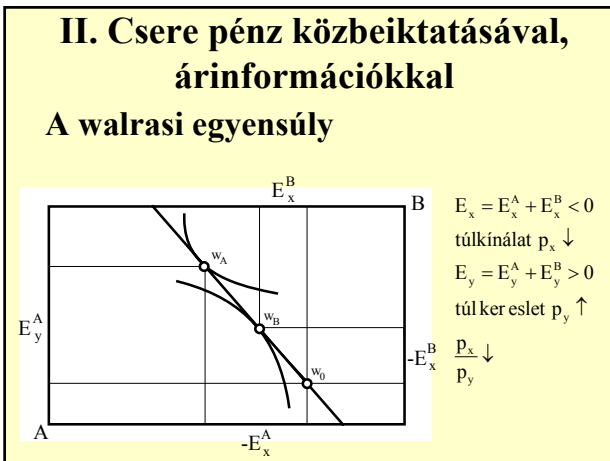

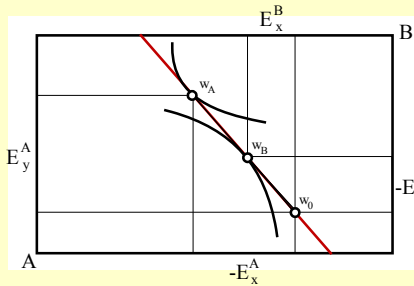

II. Csere pénz közbeiktatásával, árinformációkkal

A walrasi egyensúly

$E_x = E_x^A + E_x^B < 0$
 túlkínálat $p_x \downarrow$
 $E_y = E_y^A + E_y^B > 0$
 túlkereslet $p_y \uparrow$
 $\frac{p_x}{p_y} \downarrow$

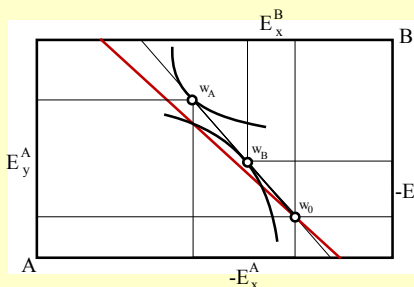

II. Csere pénz közbeiktatásával, árinformációkkal

A walrasi egyensúly

$E_x = E_x^A + E_x^B < 0$
 túlkínálat $p_x \downarrow$
 $E_y = E_y^A + E_y^B > 0$
 túlkereslet $p_y \uparrow$
 $\frac{p_x}{p_y} \downarrow$

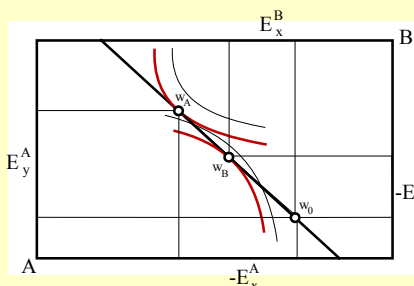

II. Csere pénz közbeiktatásával, árinformációkkal

A walrasi egyensúly

$E_x = E_x^A + E_x^B < 0$
 túlkínálat $p_x \downarrow$
 $E_y = E_y^A + E_y^B > 0$
 túlkereslet $p_y \uparrow$
 $\frac{p_x}{p_y} \downarrow$

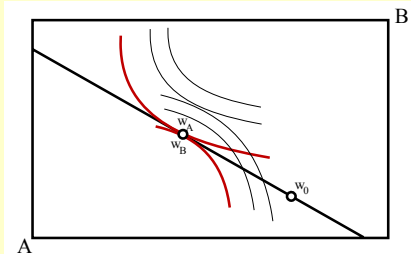

II. Csere pénz közbeiktatásával, árinformációkkal

A walrasi egyensúly

II. Csere pénz közbeiktatásával, árinformációkkal

A walrasi egyensúly

Tétel 1 Folytonos modellben a walrasi egyensúly mindig létrejön

Tétel 2 Diszkrét modellben a walrasi egyensúly akkor jön létre, ha a piacnak elég sok szereplője van

---

III. Termelés és csere, árinformációk nélkül

Honnan vannak a készletek?

$$\left. \begin{aligned} Q_x &= f_x(s_x, t_x, \text{stb.}) \\ Q_y &= f_y(s_y, t_y, \text{stb.}) \\ Q_z &= f_z(s_z, t_z, \text{stb.}) \\ \text{stb.} \end{aligned} \right\}$$

III. Termelés és csere, árinformációk nélkül

Honnan vannak a készletek?

$$\left. \begin{aligned} Q_x &= f_x(s_x, t_x) \\ Q_y &= f_y(s_y, t_y) \end{aligned} \right\}$$

III. Termelés és csere, árinformációk nélkül

Az inputtényezők allokációja

$$\left. \begin{aligned} S &= s_x + s_y + s_z + \dots \\ T &= t_x + t_y + t_z + \dots \\ U &= u_x + u_y + u_z + \dots \\ \dots & \end{aligned} \right\}$$

III. Termelés és csere, árinformációk nélkül

Az inputtényezők allokációja

$$\left. \begin{aligned} S &= s_x + s_y \\ T &= t_x + t_y \end{aligned} \right\}$$

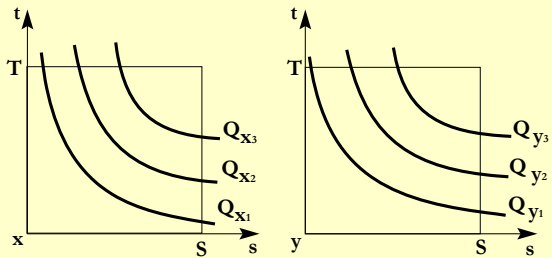

III. Termelés és csere, árinformációk nélkül

A termelői Edgeworth-doboz

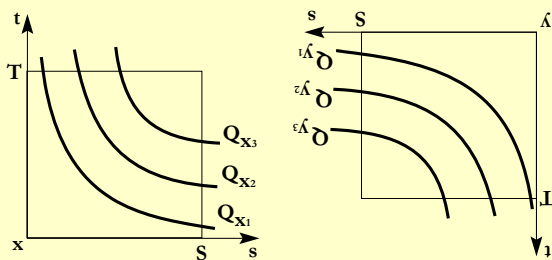

III. Termelés és csere, árinformációk nélkül

A termelői Edgeworth-doboz

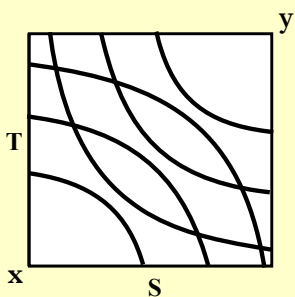

III. Termelés és csere, árinformációk nélkül

A termelői Edgeworth-doboz

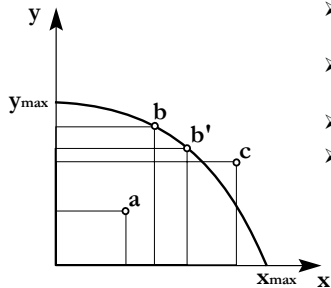

III. Termelés és csere, árinformációk nélkül

A transzformációs vagy TLH görbe

- a – megtermelhető, nem hatékony
- b – megtermelhető, hatékony
- c – nem megtermelhető
- b' – a b-ből transzformálva

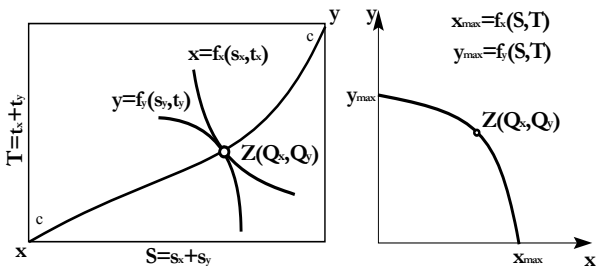

III. Termelés és csere, árinformációk nélkül

A transzformációs vagy TLH görbe eredete

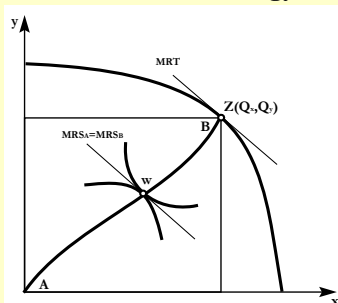

III. Termelés és csere, árinformációk nélkül

A termelés és csere együtt

A termelés és csere együtt
Pareto-hatékony, ha
 $MRS_A = MRS_B = MRT$

IV. Termelés és csere, árinformációkkal

Az „AB Kft” tagjainak jövedelme

$$\left. \begin{aligned} I_A &= w_s \cdot S + \beta \cdot \Pi \\ I_B &= w_t \cdot T + (1 - \beta) \cdot \Pi \end{aligned} \right\}$$

S illetve T - az s és t erőforrások készletei

w_s és w_t - a két erőforrás ára

β - az osztalékarány (0 és 1 közötti szám)

Π - a profit

$$\Pi = p_x \cdot Q_x + p_y \cdot Q_y - (w_s \cdot S + w_t \cdot T) = p_x \cdot Q_x + p_y \cdot Q_y - C$$

ahol $C = w_s \cdot S + w_t \cdot T = \text{konstans}$

$$Q_y = \frac{\Pi + C - p_x \cdot Q_x}{p_y}$$

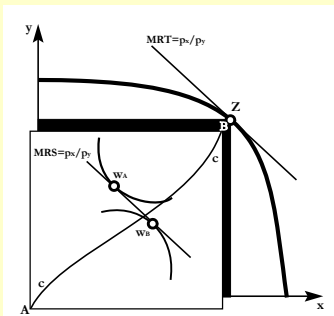

IV. Termelés és csere, árinformációkkal

Az általános egyensúly

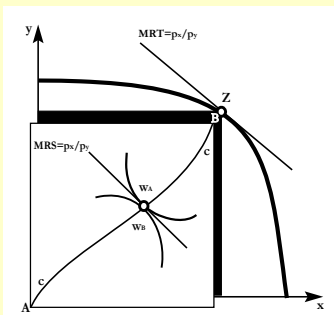

IV. Termelés és csere, árinformációkkal

Az általános egyensúly

Piaci kudarcok

Externál hatások

Definíció **Pozitív externáliáról** beszélünk, ha az externál hatás a külső társadalmi környezet tevékenységeinek hatékonyságát növeli, **negatív externáliáról**, ha a tevékenységek hatékonyságát csökkenti.

Definíció **A pozitív externália** növeli a *társadalmi határhasznot* (vagy ami ugyanaz, csökkenti a *társadalmi határköltséget*), **a negatív externália** növeli a *társadalmi határköltséget* (vagy ami ugyanaz, csökkenti a *társadalmi határhasznot*).

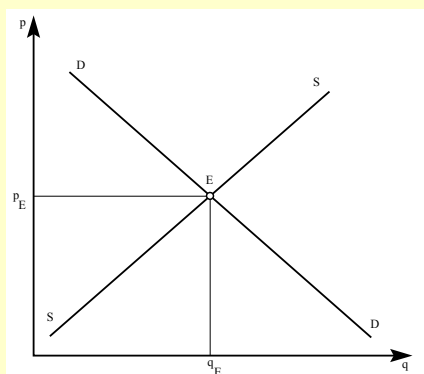

Externál hatások

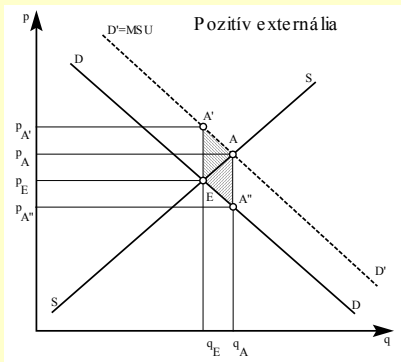

Externál hatások

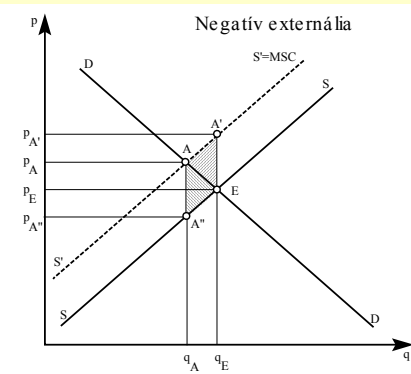

Externál hatások

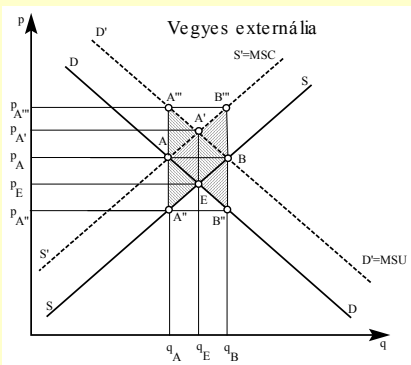

Externál hatások

Externál hatások

Az externáliák internalizálása

- Az externália „perszónáluniója”
- Önkéntes megegyezés
- Állami internalizálás
  - a) Direkt szabályozás (tiltás, kötelezés)
  - b) Indirekt szabályozás (adóztatás, támogatás)
- Piaci internalizálás – **Coase tétele**

Közjavak

Definíció Egy jószág akkor **magánjószág** ha fogyasztás céljára részekre osztható és részenként külön-külön elfogyasztható.

- a magánjószág fogyasztása *szuverén*,
- abból bárki *kizárható*,
- a fogyasztók egymással *rivalizálnak*

Definíció Egy jószág **tiszta közjószág** ha fogyasztás céljára nem osztható, csak közösen fogyasztható

- a fogyasztásából senki ki nem zárható,
- a fogyasztói nem rivalizálnak egymással

Közjavak

Definíció Azokat a jószágokat, amelyek alapvetően magánjószág jellegűek, de mégis közjószágként viselkednek, valamint azokat, amelyek alapvetően közjószág jellegűek, de mégis magánjószágként viselkednek, **vegyes jószágoknak** nevezzük.

- *A magánjószág akkor viselkedik közjószágként ha erős externál hatásai* vannak, különösképpen, ha fogyasztásához **közérdek** fűződik.
- *A közjószág, mint regionálisan elszigetelt jószág viselkedik magánjószágként,* különösen, ha **túlsúlyfoltosságra hajlamos**

Közjavak

A közjavak finanszírozása – a „potyautas” problémája

- Önkéntes hozzájárulás – arányos teherviselés

Tétel (a potyautasság racionalitásáról) Minél több fogyasztó vesz részt egy tiszta közjószág fogyasztásában, annál racionálisabb az önkéntes hozzájárulással megoldott finanszírozásból kimaradni.

A többi (elég sok) fogyasztó együtt			
A fogyasztó	Fizet		Nem fizet
	Fizet	a közjószág működik, a vagyona csökken	a közjószág nem működik, a vagyona csökken
	Nem fizet	a közjószág működik, a vagyona nem csökken	a közjószág nem működik, a vagyona nem csökken

---

Közjavak

A közjavak finanszírozása – a „potyautas” problémája

- Önkéntes hozzájárulás – arányos teherviselés

Tétel (a potyautasság racionalitásáról) Minél több fogyasztó vesz részt egy tiszta közjószág fogyasztásában, annál racionálisabb az önkéntes hozzájárulással megoldott finanszírozásból kimaradni.

A többi (elég sok) fogyasztó együtt			
A fogyasztó	Fizet		Nem fizet
	Fizet	a közjószág működik, a vagyona csökken	a közjószág nem működik, a vagyona csökken
	Nem fizet	a közjószág működik, a vagyona nem csökken	a közjószág nem működik, a vagyona nem csökken

---

Közjavak

A közjavak finanszírozása – a „potyautas” problémája

- Önkéntes hozzájárulás – arányos teherviselés

Tétel (a potyautasság racionalitásáról) Minél több fogyasztó vesz részt egy tiszta közjószág fogyasztásában, annál racionálisabb az önkéntes hozzájárulással megoldott finanszírozásból kimaradni.

A többi (elég sok) fogyasztó együtt			
A fogyasztó	Fizet		Nem fizet
	Fizet	a közjószág működik, a vagyona csökken	a közjószág nem működik, a vagyona csökken
	Nem fizet	a közjószág működik, a vagyona nem csökken	a közjószág nem működik, a vagyona nem csökken

---

Közjavak

A közjavak finanszírozása – a „potyautas” problémája

- Önkéntes hozzájárulás – arányos teherviselés

Tétel (a potyautasság racionalitásáról) Minél több fogyasztó vesz részt egy tiszta közjószág fogyasztásában, annál racionálisabb az önkéntes hozzájárulással megoldott finanszírozásból kimaradni.

A többi (elég sok) fogyasztó együtt			
A fogyasztó	Fizet		Nem fizet
	Fizet	a közjószág működik, a vagyona csökken	a közjószág nem működik, a vagyona csökken
	Nem fizet	a közjószág működik, a vagyona nem csökken	a közjószág nem működik, a vagyona nem csökken

---

Közjavak

A közjavak finanszírozása – a „potyautas” problémája

- Önkéntes hozzájárulás – arányos teherviselés

Tétel (a potyautasság racionalitásáról) Minél több fogyasztó vesz részt egy tiszta közjószág fogyasztásában, annál racionálisabb az önkéntes hozzájárulással megoldott finanszírozásból kimaradni.

A többi (elég sok) fogyasztó együtt			
A fogyasztó	Fizet		Nem fizet
	Fizet	a közjószág működik, a vagyona csökken	a közjószág nem működik, a vagyona csökken
	Nem fizet	a közjószág működik, a vagyona nem csökken	a közjószág nem működik, a vagyona nem csökken

---

Közjavak

A közjószágként viselkedő magánjóságok finanszírozása

Erős közérdek érvényesítése

1. Térítésmentes hozzáférés (tiszán az adókból)
2. Felvilágosítási kampány (rezervációs ár növelése)
3. Ártámogatás (árcsökkentés)

Közjavak

A közjóságként viselkedő magánjóságok finanszírozása

Erős közérdek érvényesítése

1. Tértésmentes hozzáférés (tisztán az adókból)
2. Felvilágosítási kampány (rezervációs ár növelése)
3. Ártámogatás (árscsökkentés)

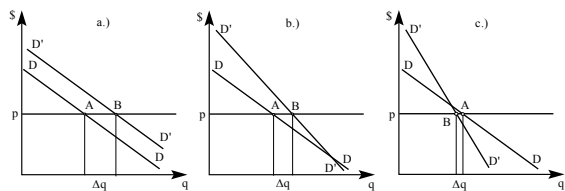

Közjavak

A közjóságként viselkedő magánjóságok finanszírozása

Erős közérdek érvényesítése

1. Tértésmentes hozzáférés (tisztán az adókból)
2. Felvilágosítási kampány (rezervációs ár növelése)
3. Ártámogatás (árscsökkentés)

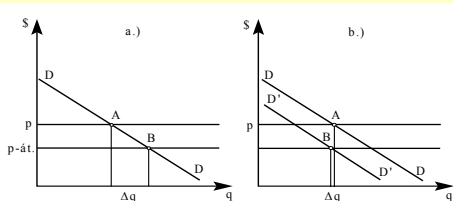

Közjavak

A közjóságként viselkedő magánjóságok finanszírozása

Erős közérdek érvényesítése

1. Tértésmentes hozzáférés (tisztán az adókból)
2. Felvilágosítási kampány (rezervációs ár növelése)
3. Ártámogatás (árscsökkentés)

Közjavak

A magánjósággént viselkedő közjóság finanszírozása –
harc a potyautasok ellen

Zsúfoltságra hajlamos közjóság

Rivalizálás a „jobb helyért” – ezt meg lehet fizettetni.

Potyautas probléma

1. A lefülelt potyautas fizetésre kényszeríthető
2. A lefülelt potyautas kizárható és a helyére fizető fogyasztó állítható
3. A lefülelt potyautas kizárható, de a helye ezzel nem szabadul fel

---

Közjavak

A nagy ellátó rendszerek problémája

- Oktatás
- Egészségügy
- Közművek
- Közösségi közlekedés

1. Eredetileg magánjóságok – fizetős
2. Erős közérdek fűződik hozzá – közjósággént viselkedik – térítésmentes
3. Zsúfoltságra hajlamos – magánjósággént viselkedik – fizetős

---

Köszönöm a figyelmüket
